

«Жалақы және еңбек жағдайлары»

Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің саны және жалақысы

Шығарылған күні: 05.05.2023

Келесі шығарылым күні: 07.08.2023

[1. Негізгі ойлар](#)

[2. Жалақы динамикасы](#)

[3. Кәсіпорындардағы бос жұмыс орны және жұмыс күшінің қозғалысы](#)

[4. Глоссарий](#)

[5. Әдістемелік түсініктемелер](#)

[6. Қатысты басылымдарға сілтемелер](#)

[7. Пайдалы сілтемелер](#)

[1. Негізгі ойлар](#)

2023 жылғы I тоқсанда Қазақстан Республикасы бойынша айлық жалақының орташа мәні 2022 жылғы тиісті тоқсанға қарағанда 19,3%-ға өсіп, 340 556 теңгені құрады.

Қазақстан Республикасындағы жалақының медианалық мәні бағалау бойынша 2023 жылдың I тоқсанында 224 345 теңгені құрады.

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап ең төменгі жалақы 70000 теңге мөлшерінде белгіленді.

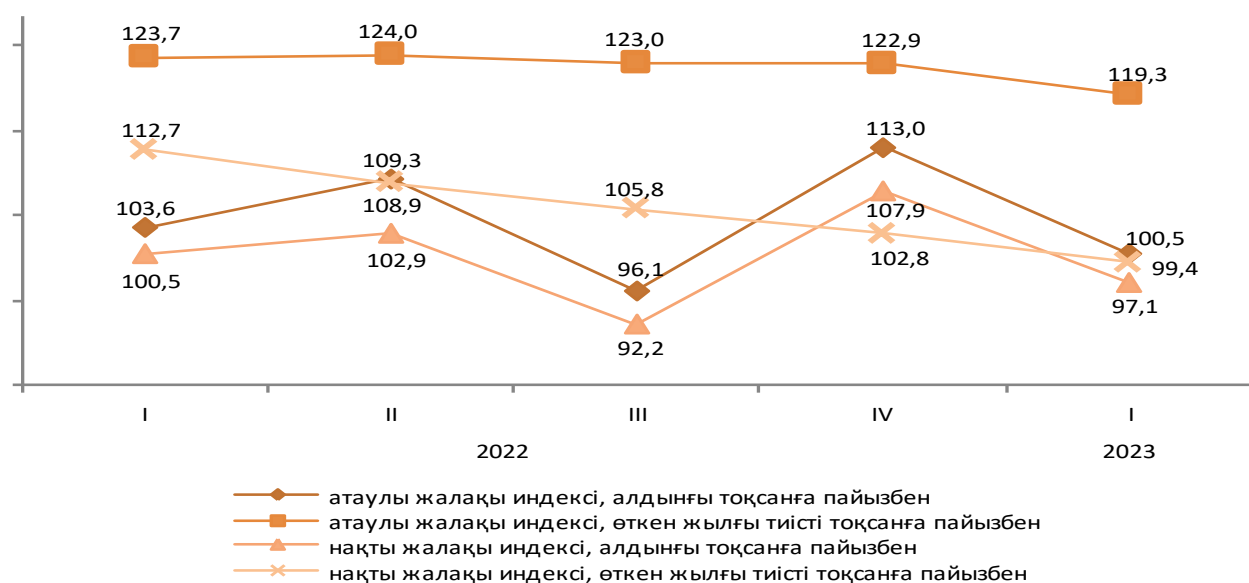
[2. Жалақы динамикасы](#)

Өткен тоқсанымен салыстырғанда айлық жалақысының орташа мәні 0,5%-ға өсті, нақты жалақы индексі 97,1% құрады.

2022 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда айлық жалақысының орташа мәні 19,3%-ға өсті, нақты жалақы индексі 99,4% құрады.

1 сурет

Қазақстан Республикасындағы тоқсандар бойынша атаулы және нақты жалақы индексі

1 кесте

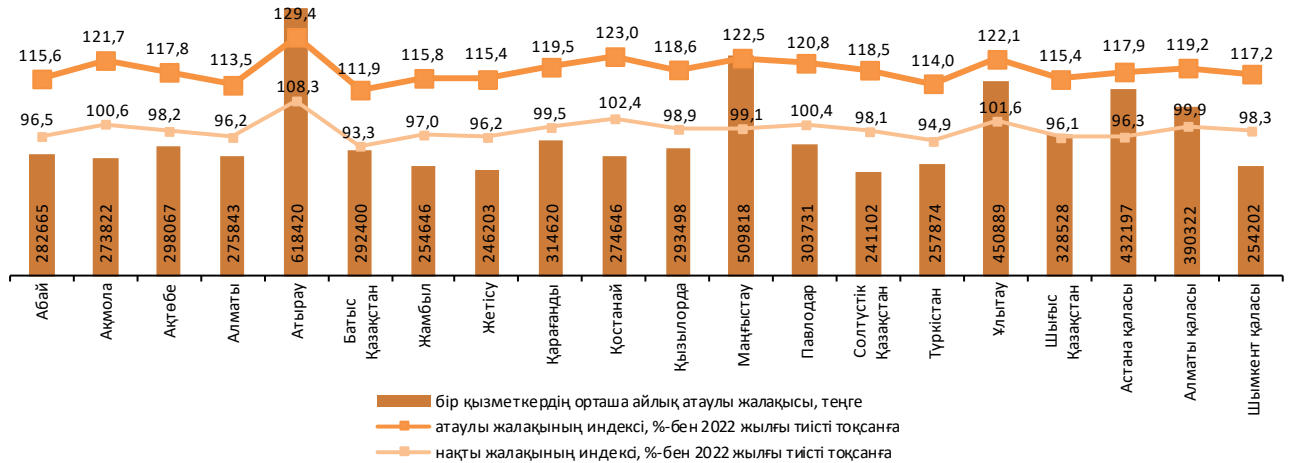
Қазақстан Республикасындағы жалақы

	Айлық жалақының орташа мәні			Нақты жалақы индексі, пайызбен		Айлық жалақының медианалық мәні (бағалау), теңге
	теңге	пайызбен		өткен тоқсанға	өткен жылғы тиісті тоқсанға	
өткен тоқсанға		өткен жылғы тиісті тоқсанға	өткен тоқсанға			өткен жылғы тиісті тоқсанға
2022						
I тоқсан	285 433	103,6	123,7	100,5	112,7	189 154
II тоқсан	312 011	109,3	124,0	102,9	108,9	206 767
III тоқсан	299 782	96,1	123,0	92,2	105,8	198 663
IV тоқсан	338 715	113,0	122,9	107,9	102,8	224 463
2023						
I тоқсан	340 556	100,5	119,3	97,1	99,4	224 345

Өңірлік бөліністе 2022 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда 2023 жылдың I тоқсанында орташа айлық атаулы жалақының ең көп өсуі Атырау облысында – 29,4%, Қостанай облысында – 23,0%, Маңғыстау облысында – 22,5%, Ұлытау облысында – 22,1% құрады. Ең төменгі өсім Батыс Қазақстан облысында – 11,9% және Алматы облысында – 13,5% байқалды.

2 сурет

2023 жылғы I тоқсандағы өңірлер бойынша қызметкерлердің айлық жалақысының орташа мәні

2022 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда орташа айлық жалақының ең жоғары өсуі құрылыста – 34,5%, ақпарат және байланыс саласында – 30,3%, тұру және тамақтану бойынша қызмет көрсету саласында – 29,2%, әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызметте – 28% байқалды. Өнеркәсіпте орташа айлық жалақы – 21,7%-ға, білім беруде – 11,6%-ға өсті.

2022 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда орташа айлық атаулы жалақының ең төменгі өсуі көрсетілетін қызметтердің өзге де түрлерін ұсыну саласында байқалды – 9,7%, жылжымайтын мүлікпен операциялар саласында – 9,8%.

Салалық құрылымда ең жоғары атаулы жалақы тау-кен өндіру өнеркәсібінде және карьерлерді қазуда орташа республикалық деңгейден – 2,3 есе, қаржы және сақтандыру қызметінде – 1,8 есе, ақпарат және байланыс саласында – 1,6 есе, құрылыста – тиісінше 1,4 есе болып тіркелді.

2 кесте

2023 жылғы I тоқсандағы экономикалық қызмет түрлері бойынша орташа айлық жалақы*

	Орташа айлық атаулы жалақысы			Нақты жалақы индексі, пайызбен	
	теңге	пайызбен		өткен тоқсанға	2022 жылғы тиісті тоқсанға
		өткен тоқсанға	2022 жылғы тиісті тоқсанға		
Экономикалық қызметтің барлық түрлері бойынша	340 556	100,5	119,3	97,1	99,4
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	179 388	86,4	124,5	83,5	103,8
Өнеркәсіп	474 938	100,1	121,7	96,7	101,4
Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	766 555	105,3	123,8	101,7	103,2
Өңдеу өнеркәсібі	391 999	98,8	120,1	95,5	100,1
Электр энергиясымен, газбен, бұмен, ыстық сумен және ауаны кондициялаумен жабдықтау	281 875	86,4	119,7	83,5	99,8
Сумен жабдықтау; қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, ластануды жою бойынша қызмет	201 884	94,5	118,2	91,3	98,5
Құрылыс	472 084	101,2	134,5	97,8	112,1
Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	293 442	99,4	122,3	96,0	101,9
Көлік және жинақтау	437 364	102,4	122,9	98,9	102,4
Тұру және тамақтану бойынша қызмет көрсету	338 783	113,9	129,2	110,0	107,7
Ақпарат және байланыс	541 218	110,8	130,3	107,1	108,6
Қаржы және сақтандыру қызметі	602 114	95,9	115,5	92,7	96,3
Жылжымайтын мүлікпен операциялар	234 366	102,8	109,8	99,3	91,5
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	468 905	87,7	112,6	84,7	93,8
Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	357 796	110,1	128,0	106,4	106,7

Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамсыздандыру	290 149	89,8	121,5	86,8	101,3
Білім беру	261 077	104,4	111,6	100,9	93,0
Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету	273 128	103,8	116,8	100,3	97,3
Өнер, ойын-сауық және демалыс	203 031	98,3	119,7	95,0	99,8
Көрсетілетін қызметтердің өзге де түрлерін ұсыну	249 425	99,9	109,7	96,5	91,4

* Кәсіпкерлік қызметпен айналысатын шағын кәсіпорындарды есепке алмағанда.

Электрондық кестелер:

[Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің саны және жалақысы](#)

Динамикалық кестелер:

[Қазақстан Республикасы өңірлері бойынша орташа айлық жалақы](#)

[Экономикалық қызмет түрлері бойынша орташа айлық жалақы](#)

[Қазақстан Республикасында ай сайынғы, тоқсан сайынғы орташа айлық жалақы](#)

3. Кәсіпорындардағы бос жұмыс орны және жұмыс күшінің қозғалысы

2023 жылдың I тоқсанының соңында кәсіпорындар мен ұйымдардағы бос жұмыс орындарының (талап етілетін қызметкерлердің) саны 52 297 бірлікті құрады және өткен тоқсанымен салыстырғанда 943 бірлікке өсті. Оның ішінде салалық құрылымда 28,3% өнеркәсіптегі бос орындарды құрайды, 31,5% – мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамсыздандырудағы және көлік және жинақтаудағы бос орындар.

Өңірлер арасында бос орындар саны бойынша Алматы қаласы – 12 054 бірлік, Астана қаласы – 6 579 бірлік, сондай-ақ Павлодар облысы – 4 509 бірлік және Қарағанды облысы – 4 070 бірлік көшбасшы болып табылады.

Электрондық кестелер:

[Қазақстан Республикасының кәсіпорындарындағы жұмыс күшінің болуы және қозғалысы](#)

4. Глоссарий

Жалақы – бұл экономикалық тұрғыдан белсенді халықтың, атап айтқанда жалдану бойынша жұмыс істейтін адамдар табысының едәуір бөлігінің басты нысаны болып табылады. Жалақы Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес жұмыскердің біліктілігіне, орындалатын жұмыстың күрделілігіне, санына, сапасына және жағдайларына қарай еңбек үшін төленетін сыйақы, сондай-ақ өтемақы және ынталандыру сипатындағы төлемдер.

ХЕҰ стандарттарына сәйкес еңбекақының негізгі төрт тобын бөліп көрсетеді:

- 1) тарифтік мөлшерлеме мен лауазымдық айлықақылар бойынша есептелген жалақы;
- 2) біржолғы төлемдер мен сыйлықақылар;
- 3) жұмыс режимі мен еңбек жағдайларына байланысты өтемақы төлемдері;
- 4) Жұмыс өтелмеген уақытқа ақы төлеу.

Орташа айлық атаулы жалақысы есептелген жалақы қорының сомасын қызметкерлердің нақты санына және есепті кезеңдегі айлар санына бөлу арқылы анықталады.

Атаулы жалақы индексі – есепті кезеңде базистік кезеңмен салыстырғанда жалақының өзгеруін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіш.

Нақты жалақы индексі – есепті кезеңдегі бағаның өзгеруін ескере отырып базистік кезеңмен салыстырғанда атаулы жалақының өзгеруін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіш. Атаулы жалақы индексі тауарлар мен қызметтердің тұтынушылық бағасының индексіне бөлу жолымен анықталады. Екі индекс те бір және сол уақыт кезеңіне жатады.

Медиандық жалақы – есептелген жалақы мөлшері бойынша қызметкерлер санын бөлу қатарының ортасында тұрған және оны тең екі бөлікке бөлетін төмен және жоғары медиандық жалақымен жалақы мөлшері.

5. Әдістемелік түсініктемелер

Тиесілігіне және меншік нысанына қарамастан, қызметкерлердің саны 100 адамнан асатын, сондай-ақ «Шағын кәсіпорын қызметі туралы» (индексі 2-МП) статистикалық нысан бойынша есеп беретіндерден басқа, саны 100 адамға дейін экономикалық қызметтің барлық түрлерінің заңды тұлғалары мен олардың құрылымдық және оқшауланған бөлімшелері еңбекақы статистикасы бойынша мемлекеттік статистикалық байқаулардың объектілері болып табылады.

Орташа айлық жалақыны, жалақы қорының құрамын, жұмыс берушінің жұмыс күшіне жұмсаған шығындарын мемлекеттік статистикалық байқаулар үздіксіз әдіспен жүргізіледі.

Орташа айлық жалақы туралы деректердің көзі "Еңбек бойынша есеп"(индексі 1-Т, кезеңділігі тоқсандық, жылдық) жалпы мемлекеттік статистикалық байқау болып табылады. Осы статистикалық байқау бойынша барлық ірі, орта және шағын (кәсіпкерлік қызметпен айналысатын шағын кәсіпорындарды есепке алмағанда) тексеруге жатады.

6. Қатысты басылымдарға сілтемелер

[Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің саны мен жалақысы](#)

[Қазақстан Республикасының кәсіпорындарындағы жұмыс күшінің болуы және қозғалысы](#)

7. Пайдалы сілтемелер

["Еңбек бойынша есеп" 1-Т статистикалық нысаны \(кезеңділігі тоқсандық\)](#)

[Орташа айлық атаулы жалақы / "Талдау" Ақпараттық-аналитикалық жүйесі](#)

Шығаруға жауапты: Еңбек және тұрмыс деңгейі статистикасы департаменті	Департамент директоры: Н. Белоносова Тел. +7 7172 749022	Орындаушы: А.Сагнаева Тел. +7 7172 749554 E-mail: a.sagnaeva@aspire.gov.kz	Мекенжай: 010000, г. Астана Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министерліктер Үйі, 4 кіреберіс
--	---	--	--
